

AYDIN HALKININ SURIYELİ GÖÇMENLERE YÖNELİK BAKIŞ AÇISININ İNCELENMESİ

EVALUATION OF THE ATTITUDE OF PEOPLE IN AYDIN PROVINCE TOWARDS SYRIAN IMMIGRANTS

Selvinaz Saçan^{1*}, Gülseren Cizdan¹, Hikmet Derya Tabak¹

¹Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü,
AYDIN

* Sorumlu yazar, skuzucu@gmail.com

ÖZET

Amaç: Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de göç olgusu önemli yapısal problemlerden biridir. Bu çalışma ile Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Tanımlayıcı türde olan araştırma, 25 Şubat - 20 Mart 2017 tarihleri arasında Aydın ili Efeler ile Söke ilçesinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Aydın ili Efeler ve Söke ilçesi halkı, örneklemini ise bu ilçelerde yaşayan ve çalışmayı kabul eden 240 birey oluşturmuştur. Araştırma için Aydın Valiliğinden izin alınmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Verilerin analizi ve değerlendirilmesinde SPSS 20.0 programı kullanılmıştır. Veriler; frekans, yüzdelik oran ve ki-kare teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Bireylerin %51.7'si erkek, %48.3'ü kadın, %41.3'ü 18-25 yaş, %54.2'si üniversite mezunu ve %50.8'i bekarıdır. Bireylerin % 56.7'si Suriyeli göçmenleri savaş mağduru olarak nitelendirmiş, % 47.9'u Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açılarının olumsuz olduğunu belirtmiştir. Bireylerin %41.7'si Suriyeli çocukların durumlarına üzüldüklerini ve ülkemizde kalmalarına karşı olmadıklarını, %54.6'sı bu çocuklar için en öncelikli konunun sağlık olduğunu, % 54.2'si ülke kaynaklarının ülke çocukları yerine bu çocuklar için kullanılmasından rahatsızlık duyduklarını, %42.1'i çocukların en iyi koşullarda yaşamayı hak ettiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Yerel halkın Suriye'li göçmenlere yönelik bakış açıları genel olarak olumsuz olmasına rağmen ülke düzenini olumsuz etkilemediği sürece karşı olmadıkları bulunmuştur. Göç nedeni olarak savaş ve terörü gösteren katılımcıların göçle gelen çocuklara her türlü imkanın sağlanması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suriye, göç, göçmen, çocuk

ABSTRACT

Aim: Immigration is one of the major structural problems in our country (Turkey) as well as in the whole World. This study aimed to determine the views of people resident in Aydın province towards the Syrian immigrants.

Materials and Method: The descriptive research has been done in the districts of Efeler and Söke of Aydın province between 25th of February to 20th of March 2017. Target population of the research was formed by the people of Efeler and Söke of Aydın province, participants are 240 parents who volunteered for the study. Permission for the study was initially obtained from the governor's office of

Aydın province. The data was istatically analyzed using SPSS 20.0 program in terms of frequency, percentage and chi-square tests.

Results: *In the study group, 51.7% of the individuals were male and 48.3% were female. 41.3% were 18-25 years old, 50.8% were single and 54.2% of them were university graduates. The results showed that 56.7% of the individuals described the Syrian immigrants as war victims. 47.9% of the individuals stated a negative perception towards the Syrian immigrants and while 41.7% of the individuals expressed their sadness for the situation of Syrian immigrant children and were not oppose to them for staying in our country (Turkey). 54.6% of the individuals stated that the top priority was health for these immigrant children while 54.2% of the individuals said that they were uncomfortable with the resourses of our country being used for these immigrant children instead of our own country children, and 42.1% of the individuals expressed that the children deserve to live in the best conditions.*

Conclusion: *As a result, it has been determined that although the individuals in this study were worried about the Syrian immigrants might drift the county (Turkey) into a chaos, they think that the immigrant children should be provided with all kinds of opportunities.*

Key Words: *Syrian, migration, immigrants, children*

1. GİRİŞ

1950’li yıllarda sanayinin gelişmesi, iletişim ve ulaşımın kolaylaşması ile birlikte başlayan göç hareketleri, hem nicelik hem de nitelik açısından önlenemeyen ve tahmin edilemeyen şekilde kapsamlı bir değişim içindedir. Bunun yanında hem nedenleri hem de sonuçları açısından göç türleri çeşitlenmiştir. Kısa ve uzun dönemli işgücü göçü, profesyonel işgücü göçü, yasadışı göç, emekli göçü, mülteci ve sığınmacı göçü temel göç hareketlerini oluşturmuştur. Ülkemizde göç hareketlerinin her türü yer almaktadır (1). Ülkemiz bulunduğu coğrafi konum nedeniyle ‘göç veren’, ‘göç alan’ ve ‘göç geçiş ülkesi’ olarak Avrupa’da oldukça ayırt edici bir konuma sahiptir (2).

Küresel anlamda gerçekleşen göç hareketlerinin önemli nedenlerinden biri de doğal felaketler, terör olayları, savaşlar, siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklardan dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalan veya terk etmeye zorlanan kişilerdir. Yaşadıkları olumsuz durumdan dolayı uluslararası korumaya ihtiyaç duyan bu kişiler mülteci ve sığınmacı statüsünde kabul edilmektedir. Uluslararası alanda mültecilerin ve sığınmacıların hukuki konumu; 1951 Cenevre Sözleşmesi, 1967 Protokolü ve Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliğinin (BMMYK) Tüzüğü tarafından belirlenmektedir. Bu yasal

çerçevede, mülteci ve sığınmacıların sorunlarına; terk etmek zorunda kaldıkları ülkelerindeki yaşamsal tehlike ve olumsuzlukların giderilerek mültecilerin ülkelerine geri gönderilmesi, buldukları ülkeye uyumları sağlanarak yaşamlarını sürdürmeleri ve terk etmek zorunda kaldıkları ve buldukları ülkeden farklı üçüncü bir ülkeye yerleşimlerinin sağlanması gibi üç farklı yöntem ile kalıcı çözümler aranmaktadır (1).

Türkiye, başta coğrafi konumu olmak üzere tarihsel, siyasi, kültürel ve ekonomik nedenlerden dolayı yaklaşık son 30 yıldır mülteci hareketlerine maruz kalmaktadır. Bu hareketlere; İran İslam Devrimi (1979), Irak-İran Savaşı (1980-1988), Doğu Bloğunun Dağılması (1989-sonrası), Birinci ve İkinci Körfez (Irak) Savaşları (1990-1991; 2003-2011), Bosna-Hersek savaşı (1992-1995) ve halen sürmekte olan Suriye’deki iç savaş örnek olarak verilebilir. Bu kapsamda uluslararası koruma talebiyle yaklaşık 50 ülkeden sayıları yüzbinleri geçen kişi ülkemize sığınmaktadır (1).

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de göç olgusu önemli yapısal problemlerden biridir. Göç ile meydana gelen hareketlilik hem göç veren, hem de göç alan yerleşim yerlerinin sosyal, ekonomik ve kültürel

C.1, S.1 Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısının incelenmesi.

değişiminde önemli rol oynamış ve beraberinde sorunlara neden olmuştur (3). Göçmen aileler, beslenme, sağlık, barınma ve eğitim konularına ek olarak istihdamla ilgili sorunlarla baş etmek zorunda kalmaktadır. Küresel göç hareketlerinde kadın nüfusun ağırlığının artması, çocukların da artmasına yol açmakta, bulunulan bölgede ki halk tarafından göçmen grupların sosyal ve ekonomik açıdan dışlanmaları, göçmenleri korumasız ve kırılgan hale dönüştürmektedir. Zaten olumsuz koşullar altında ülkelerini terk eden göçmenler her türlü sömürüye, dolayısıyla ağır insan hakları ihlallerine maruz kalmakta ve bu durum güvenlik sorunlarına neden olmaktadır (1). Bunun yanında göçmenlerin göç edilen bölgedeki yaşam biçimine uyum sağlamada yaşadıkları güçlükler, dil sorunları, sosyal destek ağlarının zayıf oluşu, ekonomik sorunlar ve zorlu çalışma koşulları psikososyal problemlerinin artmasına neden olmaktadır (4-7).

2011 yılında Suriye’de başlayan ve yaklaşık 5 yıldır devam eden iç savaş sonucunda milyonlarca Suriye’li evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. Ülkemizde yaklaşık 2.7 milyondan fazla Suriye’li olduğu (8) ve yarısına yakınının çocuk ve gençlerden oluştuğu belirtilmektedir. Ülkemize zorunlu göç etmiş Suriye’li çocuklara yalnız başlarına veya anneleri ile birlikte dilenirken, mendil satarken, kavşaklarda arabaların camlarını silerken oldukça sık rastlamak mümkündür (9).

Kalabalık nüfusu, kozmopolit yapısı, geçiş güzergahında olması ve denizle bağlantısından dolayı yasa dışı göçmenlerin Türkiye’de en fazla tercih ettikleri şehir İstanbul olmasına rağmen (10), yasa dışı göçmenlerin kullandıkları en yoğun giriş ve çıkış güzergahlarının başında Aydın ilinin denizle bağlantısı olan Didim ve Kuşadası ilçeleri gelmektedir (11). Toplumun huzuru, refahı ve güvenliği için göç eden bireylerin sorunlarının ele alınması kadar, göç edilerek gelinen yerdeki halkın göçmenlere yönelik bakışının belirlenmesi de toplumsal entegrasyon açısından son derece önemlidir. Yapılan çalışmada göç edilen

yerlerde göçmenlerin yaşamlarını sorunsuz olarak sürdürebilmelerinde yerel halkın tutumunun oldukça önemli olduğu belirtilmiştir (12). Bu nedenle araştırma Aydın halkının Suriye’li göçmenlere yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

2. MATERYAL VE METOT

Amaç, Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik görüşlerini belirlemektir.

Araştırma, 25 Şubat - 20 Mart 2017 tarihleri arasında 4 hafta sonu Aydın ili Efeler ilçesi Turistik ve Menderes Park ile Söke ilçesi Novada Alışveriş merkezinde yapılmıştır.

Tanımlayıcı türde olan araştırmanın çalışma grubunu, Aydın ili Efeler ilçesi Turistik ve Menderes Park ile Söke ilçesi Novada Alışveriş merkezinde belirtilen tarihlerde bulunan ve gelişigüzel örnekleme yöntemi ile araştırma sorularını cevaplamayı kabul eden bireyler oluşturmuştur.

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Ankette demografik bilgilerin yanı sıra göç nedenleri, bireylerin göçmenlere yönelik görüşleri, Suriye’li göçmenlerin çocuklarının durumu ile bu çocuklara karşı bakış açılarını içeren sorular yer almıştır.

Çalışmanın amaç ve kapsamını içeren bir yazı ile ilgili Aydın Valiliğinden (24.02.2017 tarih ve E.3947 sayılı yazı) yazılı izin alınmıştır. Bireylere araştırmanın amacı, verdikleri bilgilerin araştırma dışında kullanılmayacağı, anketlere isim yazmanın gerekli olmadığı, anketi doldurma süresi, çalışmaya katılmanın gönüllük esasına dayandığı, katılımlarını herhangi bir noktada sonlandırabilecekleri gibi açıklamalar yapıp, varsa soruları yanıtladıktan sonra anketleri doldurmaları istenmiştir.

Verilerin kodlanması ve değerlendirilmesinde SPSS 20.0 programı; analizinde frekans, yüzdelik oran ve ki-kare testi kullanılmıştır

Tablo 1. Bireylerin Demografik Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	N	%
Cinsiyet		
Kadın	116	48.3
Erkek	124	51.7
Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	10	4.2
Okur-yazar	8	3.3
İlkokul	13	5.4
Ortaokul	18	7.5
Lise	61	25.4
Üniversite	130	54.2
Çocuk Sayısı		
Tek çocuk	40	16.7
2 çocuk	37	15.4
3-4 çocuk	28	11.7
Yok	135	56.3
Medeni Durum		
Evli	94	39.2
Bekar	122	50.8
Boşanmış	19	7.9
Eşi vefat etmiş	5	2.1
Yaş	Median= 29	Min:18 Max:78

3. BULGULAR

Bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile ilgili bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %51.7’si erkek, %48.3’ü kadın, ortanca yaş 29, %54.2’si üniversite mezunu, %50.8’i bekar olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de bireylerin Suriye’li göçmenlere yönelik bakış açılarına bakıldığında; insanları göçe iten nedenlerin %43.8’inin terör, %42.5’nin savaş olduğu, %56.7’si Suriye’li göçmen denilince ilk akla gelen şeyin savaş mağduru olduğu, %47.9’u Suriye’li göçmenlere yönelik bakış açılarının olumsuz olmasına rağmen %42.5’i ülke düzenini bozmadıkları sürece ülkemize gelmelerine karşı olmadıklarını, %42.1’i çocukların hiçbir suçu olmadığı için ülkemizde en iyi koşullarda kalmayı hak ettiklerini, %34.6’sı Suriye’li göçmen çocukların ülkemizdeki eğitim şartları hakkında bilgi sahibi ve eğitim imkanlarının iyi olduğunu düşündüklerini, “buna karşın %78.3’nün Geçici Eğitim Merkezi (GEM)’leri hiç duymadıklarını, 54.6’sı çocuklar için en öncelikli konunun

sağlık olduğunu belirttiği, %64.2’si çocukların yaşadıkları olayların farkında olduğunu düşündüklerini, %43.3’ü başka bir ülkeye sığınmak zorunda kalmaları durumunda çocukları için isteyecekleri en öncelikli konunun güvenliklerinin sağlanması olduğunu belirttikleri saptanmıştır. Bunun yanında çocuklarının Suriye’li çocuklarla aynı sınıfta olması konusunda %38.3’ü çekimser olduğunu, %38.8’i çocuklarının farklı kültürden arkadaşı olacağı için sevineceğini, %22.9’u ise bu duruma karşı çıkacağını bildirmiştir.

Tablo 3’de bireylerin Suriye’li göçmenlere yönelik algılarına bakıldığında ise; %36.7’si Suriye’li göçmenleri kendi yaşamları için tehdit olarak gördüklerini, %54.2’si bu çocuklar için harcanan ekonomik kaynakların ülkemizdeki diğer çocuklar için ayrılan kaynaklardan kullanılmasından rahatsızlık duyduklarını, %55’i göç olgusunun ülkeyi kargaşaya sürükleyeceğini düşündüğünü, %73.3’ü bu çocuklar için her türlü imkanın sağlanması gerektiğini düşündüklerini, %32.5’i Suriye’li göçmenlerin işe alınmasına karşı

C.1, S.1 Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısının incelenmesi.

Tablo 2. Bireylerin Suriyeli Göçmenlere Yönelik Düşünceleri

Özellikler	n	%
İnsanları göçe iten en önemli sebepler		
Terör	105	43.8
Savaş	102	42.5
İşsizlik	28	11.7
Eğitim	3	1.2
Akrabalarının göç edilen yerde yaşaması	2	0.8
İnsanların göç etmek için Aydın ilini seçmelerinde etkili olan nedenler		
Çevrenin tavsiyesi	58	24.2
İş imkanları	64	26.7
Akrabalarının/hemşerilerinin bu ilde olması	59	24.6
Bu ile yerleştirilmeleri	34	14.2
Diğer (Belirli bir nedeni yok)	18	7.5
Bilinmeyen	7	2.8
Suriyeli göçmen denilince ilk akla gelen şey		
Savaş mağduru	136	56.7
Yardıma muhtaç insanlar	31	12.9
Çalışmak için gelen insanlar	20	8.3
Dilenci	53	22.1
Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısı		
Olumlu	40	16.7
Olumsuz	115	47.9
Kararsız	85	35.4
Suriyeli göçmenlerin ülkemizde/İlimizde yaşamasına ilişkin düşünceler		
Ne şartla olursa olsun gelmelerini istemiyorum.	76	31.7
Ülke düzeni bozulmayacaksa gelmelerine karşı değilim.	102	42.5
Başka bir şehre gitsinler.	19	7.9
Ne olursa olsun gelmeliler. Masum insanlara yardım edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	43	17.9
Suriyeli göçmen çocuklar		
Onlara üzülüyorum, çocuklar kalabilir.	100	41.7
Bütün Suriyeliler Türkiye'den gitmeli	32	13.3
Sığınacak yerleri olmadığı için burada kalmalılar	59	24.6
Kararsızım	49	20.4
Suriyeli göçmen çocukların hakları		
Aileleri ülkemize gelip bizlere saygı göstermiyorlar bu yüzden çocukları da saygıyı hak etmiyorlar	19	7.9
Çocukların bir suçu yok en iyi koşulları hak ediyorlar.	101	42.1
Eğitimi sağlanmalı ama zamanı geldiğinde ülkelerine gitmeliler	80	33.3
Eğitim ve korunma sağlansa bile ileride sorun yaratan bireyler olacaklarını düşünüyorum	40	16.7
Suriyeli göçmenlerin çocuklarının ülkemizdeki eğitim şartları		
Bilgi sahibiyim ve şartlarının iyi olduğunu düşünüyorum.	83	34.6
Bilgi sahibiyim ve şartlarının kötü olduğunu düşünüyorum.	41	17.1
Bilgi sahibi değilim ve şartların iyi olduğunu tahmin ediyorum.	60	25
Bilgi sahibi değilim ve şartların kötü olduğunu tahmin ediyorum.	56	23.3
Geçici Eğitim merkezi (GEM)		
Hiç duymadım	188	78.3
Duydum ama bir bilgim yok	19	7.9
Suriyeli çocukların barınma ihtiyaçlarını karşılayan bir merkez olduğunu biliyorum	8	3.4
Suriyeli çocukların eğitim ve öğretim olarak hayata hazırlandığı geçici eğitim merkezleri olduğunu biliyorum	25	10.4
Suriyeli çocuklar için karma eğitim modeli konusu		
Karma olmalı	69	28.8

Ayrı ayrı olmalı	120	50.0
Karma aynı zamanda kaynaştırma eğitimi birlikte yapılmalı	51	21.2
Suriyeli göçmen çocukların gelişimleri için gerekli uygulamaların yapılma durumu	85	35.4
Evet	70	29.2
Hayır	85	35.4
Bilmiyorum		
Suriyeli çocukların çalışması		
Çalıştırılmalılar	35	14.6
Çalışmamalı- eğitim almaları	176	73.3
Çok zor olmamak şartıyla çalışabilirler	29	12.1
Çocuklar için en öncelikli konu		
Eğitim	60	25
Sağlık	131	54.6
Eğitim ve sosyal aktivite	19	7.9
Kitap, giysi, oyuncak	18	7.5
Türkçe öğrenmek	12	5
Çocukların Suriyeli çocuklarla aynı sınıfta olması konusu		
Bilmiyorum, çekimserim	92	38.3
Çocuğumun farklı kültürden arkadaşı olduğu için sevinirim	93	38.8
Son derece karşı çıkar ve uzak tutarım	55	22.9
Çocuğün göçün farkında olma durumu		
Çocuktur fark etmez	43	17.9
Yaşadıkları olayların farkındadırlar	154	64.2
Çok anlamazlar	26	10.8
Farkında olsa bile sonra unutulabilirler	17	7.1
Savaş olma durumunda ülkeyi terk etme durumu		
Ülkemde kalırdım	159	66.3
Giderdim	49	20.4
Bilemiyorum	32	13.3
Suriyeli göçmen ailelerin durumu ile ilgili empati yapmaya çalışma durumu		
Evet	203	84.6
Hayır	35	14.6
Bilinmeyen	2	0.8
Siğindiğimiz ülkede çocuğunuz için neler yapılmasını isterdiniz		
İyi bir eğitim almasını	66	27.5
Onu dışlamamalarını	32	13.3
Diğer çocuklarla aynı haklara sahip olmalarını	38	15.8
Güvende olmalarını	104	43.4

iken % 49.2'si bu kişilerin uygun işe yerleştirilmelerinden yana olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca %51.7'si Suriye'li göçmenlere sosyal yardım yapılmasını, %40.4'ü dilencilik yapanların sınır dışı edilmesi gerektiğini, %39.6'sı rehabilite edilip toplumla iç içe yaşamaları gerektiğini ve % 36.3'ü ise başka bir ülkeye sınır dışı edilmeleri gerektiğini bildirmişlerdir. Tablo 4'de görüldüğü gibi Aydın halkının Suriye'li göçmenlere yönelik bakışının cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmuştur(p<0.05). Diğer değişkenler açısından anlamlı farklılık

bulunmamıştır(p>0.05). Tablo 5'de görüldüğü gibi cinsiyet ile Suriye'den gelen göçmenleri kendi yaşamım için tehdit olarak görüyorum, Suriye'li çocuklar için harcanan ekonomik kaynakların ülkemizdeki çocuklar için ayrılan kaynaklardan ayrıldığını düşünerek rahatsız oluyorum, Suriye'li çocuklar için her türlü imkanın sağlanması gerektiğini düşünüyorum ve Suriye'li göçmenlere sosyal yardım yapılması gerektiğini düşünüyorum maddeleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır (p<0.05).

C.1, S.1 Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısının incelenmesi.

Tablo 3. Bireylerin Suriyeli Göçmenlere Yönelik Algıları

	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1.Suriye'den gelen göçmenleri kendi yaşamım için tehdit olarak görüyorum.	88	36.7	67	27.9	84	35
2. Suriyeli çocuklar için harcanan ekonomik kaynakların ülkemizdeki diğer çocuklar için ayrılan kaynaklardan kullanıldığını düşünüyorum ve rahatsız oluyorum.	130	54.2	62	25.8	48	20
3. Bu insanların ülkeyi kargaşaya sürükleyeceğini düşünüyorum.	132	55	66	27.5	42	17.5
4. Suriyeli göçmenleri potansiyel suçlu olarak görüyorum, her an bir suç davranışı gösterebileceklerini düşünüyorum.	74	30.8	69	28.8	97	40.4
5. Onlara üzülüyorum, elimden gelen her desteği vermeye hazırım.	94	39.2	101	42.1	43	17.9
6. Özellikle çocuklara her türlü imkan sağlanmalı.	176	73.3	49	20.4	15	6.3
7. Suriyeli göçmenlerin işe alınmasına karşıyım.	78	32.5	82	34.2	80	33.3
8. Suriyeli göçmenlere sosyal yardım yapılmaması gerektiğini düşünüyorum.	64	26.7	52	21.7	124	51.7
9. Suriyeli göçmenlerin uygun işlere yerleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	118	49.2	70	29.2	52	21.7
10. Dilencilik yapan göçmenlerin sınır dışı edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	97	40.4	65	27.1	78	32.5
11. Suriyelilerin toplumdaki ayrıştılarak tecrit edilmiş bir şekilde yaşamaları gerektiğini düşünüyorum.	48	20	64	26.7	128	53.3
12. Suriyeli göçmenlerin rehabilite edilip toplumla iç içe yaşamaları gerektiğini düşünüyorum.	95	39.6	72	30	73	30.4
13.Derhal ülkelerine veya başka bir ülkeye gönderilmeliler.	87	36.3	76	31.7	77	32.1

4. TARTIŞMA

Göç olgusu hem göç eden hem de göç edilen yerde yaşayan bireyler açısından önemli toplumsal sorunlardan biridir. Araştırmada Aydın halkının %31.7'si ne şartla olursa olsun Suriye'li göçmenlerin gelmelerini istemediklerini belirtirken, %42.5'i ülke düzeni bozulmayacaksa gelmelerine karşı olmadıklarını belirtmişlerdir. Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezinin Kasım 2013 yılında Türkiye genelinde 18 yaş üstü 1515 kişi ile yaptırdığı kamuoyu araştırmasında; görüşülen kişilerin %86'sı Suriye'den sığınmacıların alınmasını istemedikleri bildirilmiştir (13). Göçmenlerin gelmesini

istemeyenlerin oranının 2013 yılında yapılan araştırmaya göre daha az olmasında Suriye'de savaşın devam ediyor olması ve medyada savaşın vahşetine halkın tanık olmasının etkili olabileceği değerlendirilmiştir. Transatlantik Eğilimler Araştırmasına (2013) göre Türkiye'de halkın %54'ü göçü sorun olarak, %18'i bir fırsat olarak tanımlamıştır (14). BAREM (2016)'in, WIN/Gallup International ile birlikte gerçekleştirdiği "Mülteciler Araştırması"nda Türkiye'de mültecilere karşı olumlu algının %29, olumsuz algının ise %64 olduğu bildirilmiştir (15). Aydın halkının Suriye'li göçmenlere yönelik bakış

Tablo 4. Aydın halkının Suriye’li göçmenlere yönelik bakışının cinsiyete göre dağılımı ve Ki-Kare Karşılaştırması (N=240)

Cinsiyet	Suriye’li göçmene bakış						Toplam	
	Olumlu		Olumsuz		Kararsız		Sayı	%
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	13	11.2	52	44.8	51	44	116	
Erkek	27	21.8	63	50.8	34	27.4	124	
Toplam	40	16.7	115	47.9	85	35.4	240	
X²=9.096 ; SD=2 ; P=0.011								

açısına bakıldığında; %47.9’unun olumsuz, %16.7’sinin olumlu, %35.4’nün ise kararsız olduğu görülmektedir. Her ne kadar olumsuz görüş bildirenlerin oranı daha az gözükse de kararsız görüş bildirenlerin oranı dikkate alındığında sonucun pek de farklı olmadığı dikkati çekmektedir.

Uluslararası göç ve mülteciler sorunu yoğun ve kontrolsüz bir şekilde gerçekleştiğinde, bu durum gidilen ülkede bulunan halk için yabancı korkusu ve etnik şiddet gibi güvenlik tehditlerine dönüşerek, toplumsal ve ekonomik yapıyı olumsuz etkileyebilmektedir (10).

Tablo 5. Bireylerin Suriyeli Göçmenlere Yönelik Algılarının Cinsiyet Göre Dağılımı ve Ki-Kare Karşılaştırması (N=240)

Maddeler	Cinsiyet	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		X ²	SD	P
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%			
1.Suriye’den gelen göçmenleri kendi yaşamım için tehdit olarak görüyorum.	Kadın	35	30.2	41	35.3	40	34.5	7.03	2	0.030
	Erkek	53	43.1	26	21.1	44	35.8			
2.Suriyeli çocuklar için harcanan ekonomik kaynakların ülkemizdeki diğer çocuklar için ayrılan kaynaklardan kullanıldığını düşünüyorum ve rahatsız oluyorum.	Kadın	60	51.7	38	32.8	18	15.5	6.67	2	0.036
	Erkek	70	56.5	24	19.4	30	24.2			
3.Özellikle çocuklara her türlü imkan sağlanmalı.	Kadın	92	79.3	22	19	2	1.7	8.68	2	0.013
	Erkek	84	67.7	27	21.8	13	10.5			
4.Suriyeli göçmenlere sosyal yardım yapılmaması gerektiğini düşünüyorum.	Kadın	22	19	27	23.3	67	57.8	6.87	2	0.032
	Erkek	42	33.9	25	20.2	57	46			

Yasa dışı göçün ucuz iş gücünü ortaya çıkarması gelinen ülkedeki dengeleri etkilemektedir. Göç olayının suç oranları ile bağlantılı gösterilmesi, göçmenleri suçlu şeklinde göstermekte ve toplumda ki güvensizlik ve korkunun nedeni olarak kabul edilmesine neden olmaktadır. Bunun yanında ulusal kimliğin parçası olan dil, eğitim ve günlük yaşam açısından

göçmenler “öteki” olarak algılanmaktadır (16). Nitekim Karadağ (2014) bir söyleşisinde; İzmir halkının Suriye’li göçmenlere yönelik rahatsızlıklarının olduğundan bahsetmiştir. Her ne kadar zor durumda olduklarını görseler de yerel halkın yan komşu olarak yerleşen Suriye’lileri tanımadıkları için güven duymadıklarını, Suriye’li göçmenlerin

C.1, S.1 Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısının incelenmesi.

mahallelerine gelmeye başladıktan sonra yerel halk için iş güvencesinin kalmadığını, işverenlerin Suriye'lileri işe almayı tercih ettiklerini, ev kiralalarının arttığını, başlangıçta bir aile olarak kiralanan evlerde kısa süre sonra 2-3 ailenin birlikte yaşamaya başladığını, hırsızlığın ve dilencilikğin arttığını ifade ettiklerini belirtmiştir (17). Boyraz (2015), Suriyeli göçmenlerin Akçakale'ye gelmesiyle hırsızlık vakalarının artmasının yerel halkta endişeleri arttırdığını bildirmiştir (18). Bu araştırmada da "Derhal ülkelerine veya başka bir ülkeye gönderilmeliler" görüşüne katılanların oranı %36.3 iken bu görüşe katılmayanların oranı %32.1'dir. "Bu insanların ülkeyi kargaşaya sürükleyeceğini düşünüyorum" görüşüne katılanların oranı %55 iken, "Suriyeli göçmenlerin uygun işlere yerleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum" görüşüne katılanların oranı %49.2'dir. Araştırmaya katılan bireylerin %79.6'sının lise ve üzeri düzeyinde eğitime sahip olması göçmenlere yönelik bakış açılarını şekillendirdiği değerlendirilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yapılan bir çalışmada Suriye'li göçmenlere yönelik kısmen olumsuz tutum içinde oldukları bulunmuştur (19). Nitekim farklı gruplara yönelik bakış açıları, bireylerin bir arada yaşayabilmelerini kolaylaştırabilir, zorlaştırabilir hatta imkânsız hâle de getirebilir. Bu anlamda yerel halk ile göçmenler arasındaki farklılıklara yönelik bakışın zihniyet temelleri önem arz etmektedir (20).

"Suriye'den gelen göçmenleri kendi yaşamım için tehdit olarak görüyorum", "Suriyeli çocuklar için harcanan ekonomik kaynakların ülkemizdeki diğer çocuklar için ayrılan kaynaklardan kullanıldığını düşünüyorum ve rahatsız oluyorum" ve "Suriyeli göçmenlere sosyal yardım yapılmaması gerektiğini düşünüyorum" görüşleri açısından cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuş ve bu farkın erkekler lehine olduğu belirlenmiştir. "Özellikle çocuklara her türlü imkan sağlanmalı" görüşü ile cinsiyete

göre anlamlı fark bulunmuş ve bu farkın kadınlar lehine olduğu saptanmıştır. Katılımcıların Suriye'li göçmenlere yönelik bakış açısının her iki cinsiyetteki bireyler için olumsuz olmasının yanında, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşturmuş ve kadınların erkeklere göre daha kararsız bir tutum sergiledikleri saptanmıştır. Bu sonuçların toplumsal cinsiyet rolleri ile paralellik gösterdiği değerlendirilmiştir. Hemen hemen tüm kültürlerde çocuk yetiştirme ve ev işleri konusundaki sorumluluklar öncelikle kadınlara aittir. Kız çocukları yetiştirilirken sempatik, duygusal olması, empati becerisinin gelişimi ile edilgenlik becerileri desteklenir. Erkeklerse başta ekonomik olarak gelir getirmekle birlikte tüm bağlantıları sağlama ve ailenin refahını devam ettirmekle yükümlüdürler. Erkek çocukları yetiştirilirken atılganlık, saldırganlık, akılcılık, korumacılık, mantıksallık ve sorunları çözme becerilerinin gelişimi desteklenmektedir (21).

5. SONUÇ

Katılımcılar insanları göçe iten nedenler olarak en çok terörü ve savaşı göstermişlerdir. Genel olarak Suriye'li göçmenlere yönelik bakış açıları olumsuz olmasına rağmen ülke düzenini bozmadıkları sürece gelmelerine çok da karşı olmadıkları belirlenmiştir. Kısaca yerel halkın Suriye'li göçmenler konusunda kararsız oldukları, bir yandan onlara yardım edilmesi gerektiğini düşünürlerken bir yandan da endişelerinin olduğu belirlenmiştir. Suriye'li göçmenlerin illere yerleştirilirken hem yerel halk hem de göçmenler açısından topluma uyum çalışmalarının yapılması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Kalkınma Bakanlığı. Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018). Göç. 2014. Ankara.http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/View/15961/oik_goc.pdf (Erişim Tarihi: 10.01.2017).
- 88rkiyenin-Uluslararası% C4%B1-Go%CC%88c%CC%A7-Politikalar%C4%B1-1923-2023_.pdf (Erişim Tarihi:10.03.2017).
3. Bülbül, S. ve Köse, A. Türkiye’de Bölgelerarası İç Göç Hareketlerinin Çok Boyutlu Ölçekleme Yöntemi İle İncelenmesi. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 2010;39 (1), 75-94.
4. Tuzcu, A. ve Ilgaz, A. Göçün Kadın Ruh Sağlığı Üzerine Etkileri. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 2015;7(1):56-67. doi: 10.5455/cap.20140503020915.
5. McLaren, S., Gomez, R., Bailey, M., Van Der Horst, R.K. The Association Of Depression And Sense Of Belonging With Suicidal İdeation Among Older Adults: Applicability Of Resiliency Models. Suicide Life Threat Behav, 2007;37(1):89-102. Doi: 10.1521/suli.2007.37.1.89.
6. Gülşen, C., Knipscheer, J. & Kleber, R. The İmpact Of Forced Migration On Mental Health: A Comparative Study On Posttraumatic Stres Among İnternally Displaced And Externally Migrated Kurdish Women. Traumatology, 2010;16:109-116.
7. Teodorescu, D.S., Heir, T., Hauff, E., Wentzel-Larsen, T. & Lien, L. Mental health problems and post-migration stress among multi-traumatized refugees attending outpatient clinics upon resettlement to Norway. Scand J Psychol, 2012;53(4):316-32. doi: 10.1111/j.1467-9450.2012.00954.x.
8. UNICEF. Türkiye’deki Suriye’li Çocuklar. 2016. www.unicef.org. (Erişim Tarihi:03.05.2017).
2. İçduygu, A., Erder, S. ve Gençkaya, Ö.M. Türkiye’nin Uluslararası Göç Politikaları, 1923-2023:Ulus-Devlet Oluşumundan Ulus-Ötesi Dönüşümlere. MiReKoç Proje Raporları 1/2014, İstanbul: Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Merkezi. <https://mirekoc.ku.edu.tr/wp-content/uploads/sites/22/2017/01/Tu%CC%88rkiye-nin-Uluslar-arasi-Goc-Politikaları-1923-2023-Ulus-Devlet-Oluşumundan-Ulus-Ötesi-Dönüşümlere-MiReKoç-Proje-Raporları-1-2014.pdf>
9. Türkbay, T. Suriyeli Sığınmacı Çocuklar. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 2016;23 (1), 75-76.
10. Deniz, T. Uluslar Arası Göç Sorunu Perspektifinde Türkiye. TSA, 2014;18 (1), 175-204.
- 11.İnsan Hakları Araştırmaları Derneği. Türkiye İltica ve Sığınma Hakkı İzleme Raporu 2008. 2009.www.unhcr.org/turkey/uploads/.../2008_ILTICA_ve_SIGINMA_HAKKI_RAPORU.d. (Erişim Tarihi: 01.06.2017).
12. Deniz, O. ve Etlan, E. Kırdan Kente Göç Ve Göçmenlerin Uyum Süreci Üzerine Bir Çalışma: Van Örneği. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 2009;6(2), 472-498.
13. EDAM. Türk Kamuoyunun Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Bakış Açısı. 2014. http://www.edam.org.tr/tr/AnaKategori/edam-kamuoyu-anketleri#m_1152_a_12 (Erişim Tarihi: 05.05.2017).
14. Transatlantik Eğilimler Araştırması. Transatlantic Trends Key Findings 2013, The German Marshall Fund of the United States Strengthening Transatlantic Cooperation. <http://trends.gmfus.org/files/2013/09/TT2013-Key-Findings-Report-in-Turkish.pdf>. Erişim Tarihi: 02.06.2017.
15. BAREM. Mülteciler Sorunu Dünyayı Böldü. 2016. <http://www.barem.com.tr/multeciler-sorunu-dunyayi-boldu/> (Erişim Tarihi: 03.06.2017).
16. Akçadağ, E. Yasa Dış Göç ve Türkiye. Bilge Adamlar Kurulu Raporu (Rapor No: 42). İstanbul:BİLGESAM, 2012. <http://www.bilgesam.org/Images/Dokumanlar/0-96->

C.1, S.1 Aydın halkının Suriyeli göçmenlere yönelik bakış açısının incelenmesi.

2014032653yasadisigocveturkiye.pdf.
(Erişim Tarihi: 02.06.2017)

17. Karadağ, A. Suriyeli Yeni Komşularımız, Geri Dönmeyi Düşünmüyorlar. Söyleşi. 2014. http://www.yurtsuz.net/News.aspx?newsid=1902#.U96VxPl_tu4. Erişim Tarihi:01.06.2017.

18. Boyraz, Z. Türkiye'de Göçmen Sorununa Örnek Suriyeli Mülteciler. Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks (ZfWT), 2015;7(2), 35-58.

19. Topkaya, Y. ve Akdağ, H. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Suriyeli

Sığınmacılar Hakkındaki Görüşleri (Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği). Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2016;7(1): 767-786.

20. Ünal, S. Türkiye'nin Beklenmedik Konukları: "Öteki" Bağlamında Yabancı Göçmen Ve Mülteci Deneyimi. Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks (ZfWT), 2014;6 (4), 65-89.

21. Gander, M.J. ve Gardiner, H.W. Çocuk ve Ergen Gelişimi. (Çev. Ali Dönmez, Nermin Çelen ve Bekir Onur). 3. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi; 1998. P.297-298.